
Kumara Suktam

कुमारसूक्तम्

Document Information

Text title : kumArasUkta

File name : kumArasUktam.itx

Category : veda, svara, sUkta, subrahmanya

Location : doc_veda

Description-comments : Rigveda 4.15 and 5.02

Source : <https://sanskritdocuments.org/mirrors/rigveda/e-text.htm>

Latest update : April 13, 2024

Send corrections to : [sanskrit at cheerful dot c om](mailto:sanskrit@cheerfuldotc.com)

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

April 13, 2024

sanskritdocuments.org

Kumara Suktam

कुमारसूक्तम्

ऋषिः वामदेवः, देवता १-६ अग्निः, ७-८ सोमकः साहदेव्यः, १० अश्विनौ,
छन्दः १,४ गायत्री, २,५,६ विराड्गायत्री, ३, ७-१० नियुद्गायत्री
स्वरः षड्जः

अ॒ग्नि॒र्हो॒ता नो॒ अध्व॒रे वा॒ञ्च स॒न्यरि॑ षी॒यते॑ ।
दे॒वो दे॒वेषु॑ य॒ज्ञियः॑ ॥ ४.०१५.०१
परि॑ त्रि॒वि॒ष्टय॒ध्वरं॑ या॒त्यग्नी॑ रथी॒रिव॑ ।
आ दे॒वेषु॑ प्र॒थो ध॒त् ॥ ४.०१५.०२
परि॑ वा॒ञ्चप॑तिः॒ क॒विर॒ग्नि॒र्हव्या॑न्य॒ङ्कमी॑त् ।
ध॒द्र॒त्नानि॑ दा॒शुषे॑ ॥ ४.०१५.०३
अ॒यं यः॑ सृ॒ञ्जये॑ पु॒रो दे॒ववा॑ते॒ समि॑ध्यते ।
द्यु॒मो॑ अ॒मित्र॑द॒म्भनः॑ ॥ ४.०१५.०४
अस्य॑ धा॒ वी॒र ष॒वतो॑ऽग्ने॒रीशी॑त॒ मर्त्यः॑ ।
ति॒ग्म॒ज॒म्भस्य॑ मी॒ण्डुषः॑ ॥ ४.०१५.०५
तम॑र्व॒न्तं न॑ सा॒न॒सि॒मरु॑षं न॒ दि॒वः शि॒शुम् ।
म॒र्मृ॒ज्यन्ते॑ दि॒वेदि॒वे ॥ ४.०१५.०६
बो॒ध॒धन्मा॑ ङरि॒ष्यां कु॒मारः॑ सा॒हदे॒व्यः ।
अ॒र॒च्छा न॑ हू॒त उ॒दर॑म् ॥ ४.०१५.०७
उ॒त त्या॑ य॒जता॑ ङरी॒ कु॒मारा॑त्सा॒हदे॒व्यात् ।
प्र॒यता॑ स॒धे आ॑ द॒दे ॥ ४.०१५.०८
अ॒ेष वां॑ दे॒वाव॑श्वि॒ना कु॒मारः॑ सा॒हदे॒व्यः ।
दी॒र्घायु॑रस्तु॒ सोम॑कः ॥ ४.०१५.०९
तं यु॒वं दे॒वाव॑श्वि॒ना कु॒मारं॑ सा॒हदे॒व्यम् ।

दीर्घायुषं कृणोतन ॥ ४.०१५.१०

ऋषिः-१, ३-८, १०-१२ कुमार आत्रेयो, वृशो वा जार उभी वा;
२, ९ वृशो जारः ॥

देवता- अग्निः ॥

छन्दः-१, ३, ७, ८ त्रिष्टुपः २ स्वराट्पङ्क्तिः ४, ५, ९, १० निवृत्तिष्टुपः;
६ भुरिवपङ्क्तिः ११ विराट्त्रिष्टुपः १२ नियृदतिजगती ॥

स्वरः- १, ३-५, ७-११ धैवतः; २, ६ पञ्चमः; १२ निषादः ॥

कुमारं माता युवतिः समुब्धं गुडा बिभर्ति न ददाति पित्रे ।

अनीकमस्य न मिनज्जनासः पुरः पश्यन्ति निडितमरतौ ॥ ५.००२.०१

कमेतं त्वं युवते कुमारं पेधी बिभर्षि मडिषी जजन ।

पूर्वाङ्घ्रि गर्भः शरदो ववर्धापश्यं जातं यदसूत माता ॥ ५.००२.०२

डिरण्यदन्तं शुश्रिवर्णमारात्क्षेत्रादपश्यमायुधा मिमानम् ।

ददानो अस्मा अमृतं विपृक्वत्किं मामनिन्द्राः कृणवन्ननुकथाः ॥ ५.००२.०३

क्षेत्रादपश्यं सनुतश्चरन्तं सुमधूयं न पुरु शोभमानम् ।

न ता अगृह्णन्नजनिष्ट डि षः पविङ्नीरिद्युवतयो भवन्ति ॥ ५.००२.०४

डे मे मर्यकं वि यवन्त गोभिर्न येषां गोपा अरणश्चिदास ।

य षं जगुभुर्य ते सृजन्त्वाजाति पश्च उप नश्चिडित्वान् ॥ ५.००२.०५

वसां राजानं वसति जनानामरातयो नि दधुर्मर्त्येषु ।

ब्रह्माण्यत्रेयं तं सृजन्तु निन्दितारो निन्दासो भवन्तु ॥ ५.००२.०६

शुनश्चिखेपं निदितं सडस्नाधूपादमुग्धो अशमिष्ट डि षः ।

अवोस्मदग्रे वि मुमुग्धि पाशा-डोतश्चिडित्व षड तू निषध ॥ ५.००२.०७

दृणीयमानो अप डि मदैयेः प्र मे देवानां प्रतपा उवाय ।

धन्द्रो विद्राँ अनु डि त्वा ययक्ष तेनाडमग्रे अनुशिष्ट आगाम् ॥ ५.००२.०८

वि ज्योतिषा बृडता भात्यग्निराविर्विश्चानि कृणुते मडित्वा ।

प्रादेवीर्मायाः सडते दुरेवाः शिशीते शर्ङ्गे रक्षसे विनिक्षे ॥ ५.००२.०९

उत स्वानासो दिवि षन्त्वग्रेस्तिग्मायुधा रक्षसे उन्तवा उ ।

मदे चिदस्य प्र रुजन्ति भामा न वरन्ते परिबाधो अदेवीः ॥ ५.००२.१०

अ॒तं॒ ते॒ स्तो॒मं॒ तु॒वि॒जा॒त॒ वि॒प्रो॒ रथं॒ न॒ धी॒रः॒ स्व॒पा॒ अ॒त॒क्ष॒म॒ ।

य॒दी॒द॒द्ये॒ प्रति॒ त्वं॒ दे॒व॒ उ॒र्याः॒ स्व॒र्व॒ती॒र॒प॒ अ॒ना॒ ज॒ये॒म॒ ॥ प.००२.११

तु॒वि॒त्री॒वो॒ वृ॒ष॒भो॒ वा॒वृ॒धा॒नो॒ऽश॒त्र॒य॒र्यः॒ स॒म॒जा॒ति॒ वे॒दः॒ ।

ध॒ती॒म॒म॒ग्नि॒म॒मृ॒ता॒ अ॒वो॒य॒-॒अ॒र्लि॒ष्म॒ते॒ म॒न॒वे॒ श॒र्म॒ यं॒स॒द्भु॒वि॒ष्म॒ते॒ म॒न॒वे॒ श॒र्म॒ यं॒स॒त् ॥ प.००२.१२

Kumara Suktam

कुमारसूक्तम्

कुमारसूक्तं स्वररहितम्

अग्निर्होता नो अध्वरे वाञ्छ सन्परि एषीयते ।

देवो देवेषु यज्ञियः ॥ ४.०१प.०१

परि त्रिविष्टयध्वरं यात्यग्नी रथीरिव ।

आ देवेषु प्रयो दधत् ॥ ४.०१प.०२

परि वाजपतिः कविरग्निर्व्याच्यकमीत् ।

दधद्रत्नानि दाशुषे ॥ ४.०१प.०३

अयं यः सृञ्जये पुरो देववाते समिध्यते ।

धुमोँ अमित्रदम्भनः ॥ ४.०१प.०४

अस्य घा वीर ष्वतोऽग्नेरीशीत मर्त्यः ।

तिग्मजम्भस्य मीण्डुषः ॥ ४.०१प.०५

तमर्वन्तं न सानसिमरुषं न द्विवः शिशुम् ।

मर्मृज्यन्ते द्विवेद्विवे ॥ ४.०१प.०६

बोधधन्मा हरिभ्यां कुमारः साडद्वेव्यः ।

अच्छा न दूत उदरम् ॥ ४.०१प.०७

उत त्या यजता ङरी कुमारात्साडद्वेव्यात् ।

प्रयता सध आ ददे ॥ ४.०१प.०८

अेष वां देवावश्विना कुमारः साडद्वेव्यः ।

दीर्घायुरस्तु सोमकः ॥ ४.०१प.०९

तं युवं देवावश्विना कुमारं साडद्वेव्यम् ।

दीर्घायुषं कृणोतन ॥ ४.०१प.१०

कुमारं माता युवतिः समुब्धं गुडा बिभर्ति न ददाति पित्रे ।

अनीकमस्य न मिनज्जनासः पुरः पश्यन्ति निहितमरतौ ॥ ५.००२.०१

कमेतं त्वं युवते कुमारं पेषी बिभर्षि मडिषी जजान ।

पूर्वालिं गर्भः शरदो ववर्धापश्यं जातं यदसूत माता ॥ ५.००२.०२
 डिउरुयदन्तं शुश्रिवार्णमारात्क्षेत्रादपश्यमायुधा मिमानम् ।
 ददानो अस्मा अमृतं विपुक्वत्किं मामनिन्द्राः कृण्वन्ननुकथाः ॥ ५.००२.०३
 क्षेत्रादपश्यं सनुतश्चरन्तं सुमधूथं न पुरु शोभमानम् ।
 न ता अगृभ्रन्नजनिष्ट छि षः पलिङ्नीरिद्युवतयो भवन्ति ॥ ५.००२.०४
 डे मे मर्यकं वि यवन्त गोभिर्न येषां गोपा अरुणश्चिदास ।
 य षं जगृभुरव ते सृजन्त्वाजाति पश्च उप नश्चिडित्वान् ॥ ५.००२.०५
 वसां राजानं वसतिं जनानामरातयो नि दधुर्मर्त्येषु ।
 भ्रज्ज्माण्यत्रेव तं सृजन्तु निन्दितारो निन्धासो भवन्तु ॥ ५.००२.०६
 शुनश्चिच्छेपं निदितं सडस्त्राधूपादमुञ्च्यो अशमिष्ट छि षः ।
 अेवास्मदग्ने वि मुमुग्धि पाशान्छोतश्चिडित्व षड तू निषधे ॥ ५.००२.०७
 लृणीयमानो अप छि मदैयेः प्र मे देवानां प्रतपा उवाच ।
 छन्दो विद्वाँ अनु छि त्वा ययक्ष तेनाडमग्ने अनुशिष्ट आगाम् ॥ ५.००२.०८
 वि जयोतिषा बृडता भात्यग्निराविर्विश्रानि कृणुते मडित्वा ।
 प्रादेवीर्मायाः सडते दुरेवाः शिशीते शङ्कुगे रक्षसे विनिक्षे ॥ ५.००२.०९
 उत स्वानासो दिवि घन्त्वग्नेस्तिग्मायुधा रक्षसे छन्त्वा उ ।
 मडे चिदस्य प्र रुजन्ति भामा न वरन्ते परिबाधो अदेवीः ॥ ५.००२.१०
 अेतं ते स्तोमं तुविजात विप्रो रथं न धीरः स्वपा अतक्षम् ।
 यदीदग्ने प्रति त्वं देव डर्याः स्वर्वतीरप अेना जयेम ॥ ५.००२.११
 तुवित्रीवो वृषभो वावृधानोऽशत्र्वर्षः समजाति वेदः ।
 छतीममग्निममृता अवोयन्बर्हिषमते मनवे शर्म यंसद्धविषमते
 मनवे शर्म यंसत् ॥ ५.००२.१२

Kumara Suktam

pdf was typeset on April 13, 2024

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

